

Inleiding

Allergische reacties worden naar ontstaansmechanisme ingedeeld in verschillende typen. Het meest voorkomende reactie type is de IgE gemedieerde allergie, ook wel type I allergie genoemd. Stoffen die een dergelijke reactie kunnen veroorzaken noemt men allergenen. Allergenen die ingeademd kunnen worden (zoals huisstofmijten, pollen, huidschilfers van dieren, schimmelsporen) noemen we luchtwegallergenen en ze veroorzaken bij mensen die er allergisch voor zijn, klachten van de neus, de ogen en/of astma. Mensen die allergisch zijn voor luchtwegallergenen hebben kenmerkend speciale afweereiwitten gemaakt (IgE antistoffen) gericht tegen die luchtwegallergenen.

Deze IgE antistoffen kun je opsporen met een huidtest en/of een bloedtest (RAST). Een positieve uitslag op een dergelijke test is echter op zichzelf nog geen definitief bewijs dat uw allergische klachten ook daadwerkelijk veroorzaakt worden door het allergeen. Dat wordt pas echt duidelijk door allergische mensen op een gecontroleerde manier opnieuw bloot te stellen aan het veronderstelde luchtwegallergeen (=provocatie-onderzoek). In de dagelijkse praktijk is provocatie-onderzoek vaak niet nodig en vormen de anamnese (verhaal van patiënt) met een duidelijke uitslag van huidtest en/of bloedtest voldoende bewijs voor de diagnose.

In sommige gevallen is echter een provocatie-onderzoek wel nodig. Daarbij valt te denken aan beroepsallergie, indicatiestelling voor allergeenvaccinatie of beoordeling van het klinisch effect daarvan of beoordeling over aanschaf of wegdoen van huisdieren. Provocatietesten met luchtwegallergenen worden uitgevoerd in de oogslimvlies (conjunctivale provocatie), neus (nasale provocatie) of de longen (bronchiale provocatie). Deze folder geeft u meer informatie over de neusprovocatie.

Doel neusprovocatie

Het doel van deze test is het aantonen van een direct oorzakelijke relatie tussen het allergeen (stofje waartegen IgE antistoffen zijn aangetoond) of een irriterende stof (bijvoorbeeld histamine) en het optreden van neusklachten. Op die manier kan nauwkeurig worden vastgesteld dat u daadwerkelijk reageert op het allergeen en dat er vervolgens soms ingrijpende maatregelen nodig zijn om het betreffende allergeencontact te vermijden (huisdier vermijden, verandering van beroep) of langdurige behandeling nodig is (allergeenvaccinatie, ook allergeenspecifieke immunotherapie genoemd). In het geval van aantoonbaar reageren op irriterende prikkels zoals histamine, kan vastgesteld worden of uw neusslijmvlies overmatig gevoelig of overprikkelbaar is en ook dan kunnen min of meer ingrijpende vermijdingsmaatregelen nodig zijn of speciale behandelingen.

Uitvoering van de neusprovocatie

Voorafgaand aan de test dient de neus opgewarmd te zijn; dat betekent dat het neusslijmvlies aangepast dient te zijn aan de omgevingstemperatuur. Na binnenkomst dient u daarom een kwartier te wachten. Tijdens de wachtperiode mag u helaas geen warme dranken drinken want dat beïnvloedt het resultaat van de test. Een glaasje water is echter geen probleem.

De test bestaat uit het stapsgewijs toedienen van neusspray in een van beide neusgaten. In de tussenliggende periodes worden neusklachten en verschijnselen gescoord. De test is meestal binnen een uur klaar. Voor een goed testresultaat dient uw neus in de voor u normale toestand te zijn. Dit betekent dat u beter tevoren telefonisch kunt overleggen of de test wel door kan gaan bij een griep, verkoudheid of anderszins een geïrriteerde neus. Voorafgaand aan de test wordt gekeken naar de doorgankelijkheid van de neus. Tijdens de test krijgt u sprays in de neus toegediend waarna uw neus op diverse manieren kan reageren:

- U gaat niezen.
- De neus gaat lopen.
- De neus gaat dichtzitten.
- U voelt slijm in neus en/of keel lopen.
- De ogen gaan tranen/prikken en/of jeuken.
- U krijgt een vol gevoel in het hoofd.

Als u gaat niezen tijdens de test dan moet u het aantal keren dat u niest tellen. Tijdens de test mag u de neus niet 'ophalen'. U krijgt een trechter om het vocht wat uit uw neus loopt in op te vangen. Het is belangrijk dat u aangeeft of u klachten heeft als bovengenoemd of andere klachten zoals algehele malaise (griepgevoel) of kortademigheid. De hoeveelheid sprays die u toegediend krijgt, is afhankelijk van de reactie van uw neus: hoe gevoeliger het neusslijmvlies, hoe eerder de neus zal reageren waarbij de test gestaakt wordt. De sprays worden toegediend met 5 à 10 minuten tussenpauze. Als afsluiting van de test wordt - nadat u uw neus gesnoten heeft - nogmaals bovengenoemde klachten gecontroleerd. Na de test krijgt u medicatie om eventuele na-effecten (zoals een verstopte neus) snel op te lossen.

In sommige gevallen krijgt u een vragenformulier mee om een zogenaamde late reactie die thuis kan optreden, te scoren.

Bijwerkingen van de test

De neusprovocatie test is een veilige test. Natuurlijk kunt u klachten verwachten zoals niesbuien, jeuk in neus en ogen, neusverstopping, loopneus en een drukkend gevoel in de neusbijholten. Meestal verdwijnen deze symptomen snel. Zelden treedt een algemene allergische reactie op waarbij uw arts direct hulp kan bieden. Indien er na langere tijd nog allergische klachten zouden ontstaan, dan moet u contact opnemen met uw arts.

Medicijnen die de uitslag beïnvloeden

Neussprays dienen in overleg met uw behandelend arts minimaal 1 tot 3 weken tevoren te worden gestaakt. Het gebruik van anti allergische tabletten of drankjes (antihistaminica) dienen minimaal 3 dagen tevoren gestaakt te worden. Het betreft medicijnen die vernoemd staan in de onderstaande lijst.

Middel:	Merknaam:
Acrivastine	Semprex
Alimemazine	Nedeltran
Cetirizine	Zyrtec
Cinnarizine	Cinnipirine
Clemastine	Tavegil
Cyclizine	Marzine
Cyproheptadine	Periactin
Deptropine	Deptropine FNA
Desloratidine	Aerius
Dexchlorfeniramine	Polaramine
Dimenhydrinaat	Dramamine
Dimetidine	Fenistil
Ebastine	Kestine
Fexofenadine	Telfast
Hydroxyzine	Atarax/Navicalm
Ketotifen	Zaditen
Levocetirizine	Xyzal
Loratidine	Claritine/Allerfree
Mebhydroline	Incidal
Meclozine	Suprimal
Mizolastine	Mizollen
Oxatomide	Tinset
Oxomemazine	Doxergan
Promethazine	Phenergan
Terfenadine	Triludan (Forte)

Meer informatie?

Heeft u na het lezen van deze informatie behoefte aan meer informatie of denkt u dat er bij u een allergie bestaat? Dan kunt u het beste contact opnemen met uw huisarts of met de allergoloog, als u al in het ziekenhuis onder behandeling bent.